

www.creteterrederencontres.info
34, rue des Mares Yvon
91700 Ste Geneviève des Bois
Tél: 01 60 16 91 47
association@creteterrederencontres.info

Directeur de la publication :
Claire CHAZEAU

Comité de rédaction :

N. AMIOT
C. CHAZEAU
J. CHAZEAU
D.COURVOISIER
G.COURVOISIER
C. DAVID
D. FOUQUET
J.M.FOUQUET

Maquette :
J. CHAZEAU
C. DAVID

Conception site internet :
Ch. CHAZEAU

SOMMAIRE

- Edito: Malgré les vicissitudes, gardons le cap. p.1
- Perséphone et la Crète. p.3
- La piraterie en Crète dans l'antiquité. p.7
- Le Psiloritis et les montagnes de Crète p.9
- La Canée p.11
- Edouard Lear « peintre paysagiste en Crète p.13
- La cuisine minoenne p.14
- Brèves de Crète p.15
- La Crète en jeu p.16
- Activités de l'association p.19

Plateau du Nida

Malgré les vicissitudes, gardons le cap!

L'année 2019 vient tout juste de débuter et elle s'annonce déjà sous d'étranges auspices au gré des intempéries et du climat social français et européen.

Cet hiver, enfin, la sécheresse que subissait la Crète ces dernières années a peut-être connu son terme avec des précipitations, très attendues et bénéfiques pour les récoltes, qui sont enfin arrivées, accompagnées de neige sur les sommets, de quoi alimenter les nappes phréatiques et les réservoirs de surface. Comme partout, hélas, sur la planète de nos jours, les événements climatiques n'ont pas manqué de revêtir une ampleur démesurée et particulièrement destructrice. En ce début d'année, la Crète a connu des vents souvent violents, une mer déchaînée qui a rongé les côtes et altéré la morphologie des plages; d'énormes quantités d'eau tombées trop vite et trop brutalement ont généré d'importants dégâts sur les infrastructures routières et environnementales, grossissant les cours d'eau au point d'emporter des véhicules et leurs occupants. Cette situation inédite est excessivement préoccupante.

Malgré tout la vie continue et ce numéro 64 de Γεια σας retrace donc les activités de

Παρά τις αντιξοότητες, ας μη χάσουμε τον προσανατολισμό μας.

Μόλις ξεκίνησε το 2019 και το μέλλον φαίνεται ήδη να προαναγγέλεται υπό παράξενους οίονους, που προέκυψαν από την κακοκαιρία και το κοινωνικό κλίμα της Γαλλίας και της υπόλοιπης Ευρώπης.

Τον φειντό χειμώνα, η ξηρασία που ταλαιπωρεί την Κρήτη τα τελευταία χρόνια, ίσως πήρε τέλος, με τις τόσο αναμενόμενες βροχοπτώσεις, ευεργετικές βέβαια για την συγκομιδή, μαζί με το χιόνι στις κορυφές των βουνών, με αποτέλεσμα να υδρεύονται και τα υπόγεια ύδατα και τα επιφανειακά υδατικά στρώματα. Όπως παντού, δυστυχώς, στον πλανήτη μας σήμερα, τα καιρικά φαινόμενα πήραν υπέρμετρες διαστάσεις και υπήρξαν ιδιαίτερα καταστρεπτικά. Στην αρχή της χρονιάς η Κρήτη γνώρισε ανέμους συχνά βίαιους, μία μανιασμένη θάλασσα που διέβρωσε τις ακτές και αλλοίωσε την μορφολογία των παραλιών. Τεράστιες ποσότητες νερού έπεσαν ραγδαίες μέσα σε ελάχιστο χρόνο, προκάλεσαν σημαντικές ζημιές στις οδικές και περιβαλλοντικές υποδομές, υπερογκώνοντας την ροή του νερού σε σημείο να παρασυρθούν αυτοκίνητα μαζί με τους επιβάτες τους. Αυτή η πρωτοφανής κατάσταση είναι υπερβολικά ανησυχητική.

Παρόλ'αυτά η ζωή συνεχίζεται και το τεύχος 64 του Γεια σας παρουσιάζει τις

l'association fin 2018: un bref aperçu de la conférence à Clamart, le récit de la première participation de l'association au marché de Noël de Vigneux, deux événements suggérés par des adhérents. C'est le rôle des associations de prendre en main, quand elles le peuvent, les propositions émanant de leurs membres tout en les impliquant. Vous trouverez aussi le compte rendu de l'assemblée générale du 8 décembre 2018 pour faire le bilan de l'année passée et nous projeter dans le futur, qui s'annonce chargé.

Le tourisme constitue toujours le moteur principal de l'économie crétoise et les nombreux atouts de ce petit bout de territoire en font à juste titre une destination prisée. C'est pourquoi cet été il faudra ajouter Air France à la longue liste des compagnies aériennes qui desservent déjà la Crète. La compagnie aérienne nationale va ouvrir une liaison directe Paris (Charles de Gaulle) -Héraklion, à raison de trois vols par semaine à partir du 17 juillet et jusqu'au 1er septembre 2019. C'est aussi une preuve supplémentaire du dynamisme du marché français et de son intérêt pour la Crète.

Cette année dans le port de Souda, c'est le 18 mars qu'accostera le premier bateau de croisière qui devrait drainer, avec des retombées plus ou moins positives, quelques 200 000 personnes à La Canée pour une saison qui ne s'achèvera que le 23 décembre.

Cependant les crétois, loin de se montrer inactifs, ont assuré la promotion de leur île en février à la 29ème édition de la FESPO, salon international du tourisme à Zurich, en stimulant l'intérêt du marché helvétique avec un tourisme plus qualitatif recourant à des hébergements de luxe, des activités comme le golf et des croisières côtières à bord de navires haut de gamme.

Attention cependant à ne délaissier le tourisme plus convivial et familial et à ne pas tomber dans les mêmes excès que certains lieux emblématiques où l'hyper-fréquentation provoque de vives réactions. Ainsi à Barcelone voit-on naître des manifestations d'hostilité des habitants envers les touristes. Venise tente de réguler le flot des visiteurs sur le pont Rialto. L'Unesco se montre de plus en plus vigilant pour le Machu Pichu, pour Dubrovnik et d'autres sites inscrits au patrimoine mondial. Certes la Crète n'atteint pas encore de telles extrémités, mais certains sites naturels sont peu à peu victimes de ce phénomène, comme Balos ou Elafonissi par exemple, sujets à une affluence exponentielle. Ceux qui ont fréquenté ces paysages il y a quelques années éprouvent indéniablement une profonde nostalgie du passé. Il va falloir envisager des stratégies de régulation.

De tous temps la Crète a du affronter alternativement des périodes prospères et d'autres plus difficiles. Espérons que les dégâts générés par les intempéries n'auront affecté ni l'agriculture ni la saison touristique. On souhaite à tous les crétois que le frémissement d'embellie pressenti par les experts économiques pour la Grèce se manifeste sur l'ensemble du territoire, que ses effets ruissellent massivement jusqu'au plus bas de l'échelle sociale et qu'ils profitent enfin à tous ceux qui ont beaucoup souffert des contraintes imposées.

J. Chazeau

τελευταίες για το 2018 δραστηριότητες του συλλόγου: μία σύντομη αναφορά της διάλεξης στο Clamart, την αφήγηση της πρώτης συμμετοχής του συλλόγου στην χριστουγεννιάτικη αγορά του Vigneux, γεγονότα που ήταν και τα δύο προτάσεις των συνδρομητών. Είναι ο ρόλος των συλλόγων να αναλαμβάνουν την πραγματοποίηση, όταν μπορούν, των προτάσεων που προέρχονται από τα μέλη τους, σε συνεργασία μαζί τους. Θα βρείτε επίσης τον απολογισμό της Γενικής Συνέλευσης της 8ης Δεκεμβρίου 2018, προκειμένου αφενός να γίνει ο έλεγχος της προηγούμενης χρονιάς, αφετέρου να γίνουν σχέδια για το μέλλον, που ήδη προβάλλει φορτισμένο.

Ο τουρισμός αποτελεί πάντα τον κύριο μοχλό της κρητικής οικονομίας και τα πολλαπλά προσόντα αυτής της μικρής γωνιάς της γης δικαιολογημένα την καθιστούν ένα περιζήτητο προορισμό. Έτσι το επόμενο καλοκαίρι προστίθεται και η Air France στον κατάλογο των πολλών αεροπορικών εταιρειών που ήδη εξυπηρετούν την Κρήτη. Η εθνική αεροπορική εταιρεία πρόκειται να ανοίξει μία απ'ευθείας γραμμή Παρίσι (Charles de Gaulle)- Ηράκλειο, με τρεις πτήσεις την εβδομάδα από τις 17 Ιουλίου μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου, μία επί πλέον απόδειξη της δυναμικότητας της γαλλικής αγοράς και του ενδιαφέροντός της για την Κρήτη.

Φέτος, στις 18 Μαρτίου, θα αγκυροβολήσει στο λιμάνι της Σούδας, το πρώτο κρουαζιερόπλοιο, το οποίο, με επιπτώσεις περισσότερο ή λιγότερο θετικές, θα τροφοδοτήσει τα Χανιά με 200.000 άτομα για μία περίοδο που θα τερματίσει στις 23 Δεκεμβρίου.

Ωστόσο οι Κρητικοί, κάθε άλλο παρά αδρανείς, εξασφάλισαν τον Φεβρουάριο την συμμετοχή του νησιού τους στο 29ο διεθνές σαλόνι τουρισμού Fespo στη Ζυρίχη, διεγείροντας το ενδιαφέρον της ελβετικής αγοράς με ένα ποιοτικότερο τουρισμό, επιδιώκοντας την παροχή πολυτελούς φιλοξενίας, και δραστηριοτήτων όπως το γκολφ και παράκτιες κρουαζιέρες με πλοία υψηλών διαγραφών.

Προσοχή όμως να μην παραμεληθεί ο φιλικός και οικογενειακός τουρισμός και να μην επαναληφθούν οι ίδιες υπερβολές, όπως σε μερικούς εμβληματικούς χώρους, όπου η πέραν του δέοντος συρροή προκαλεί ισχυρές αντιδράσεις. Παράδειγμα, στην Βαρκελώνη βλέπουμε να πραγματοποιούνται διαδηλώσεις των κατοίκων εχθρικές εναντίον των επισκεπτών. Η Βενετία προσπαθεί να ρυθμίσει το τουριστικό κύμα που κατακλύζει την γέφυρα Ριάλτο. Η Ουνέσκο φαίνεται να βρίσκεται σε εγρήγορση όσον αφορά το Μάτσου-Πίκτσου, το Ντούμπροβνικ και άλλους χώρους που ανήκουν στην Παγκόσμια Ανθρώπινη Κληρονομιά. Βέβαια η Κρήτη δεν φτάνει ακόμη σε τέτοιες ακρότητες, ωστόσο μερικοί φυσικοί χώροι γίνονται σιγά-σιγά θύματα αυτού του φαινομένου, όπως ο Μπάλος ή το Ελαφονήσι που υφίστανται μία εκθετική τουριστική εισροή. Όσοι επισκέφτηκαν αυτούς τους χώρους, εδώ και μερικά χρόνια, αισθάνονται αναντίρρητα μία βαθειά νοσταλγία του παρελθόντος χρόνου. Θα χρειαστεί να εφαρμοστεί μία στρατηγική ρύθμισης.

Η Κρήτη στην ιστορία της αντιμετώπισε περιόδους ευημερίας και περιόδους δύσκολες.

Ας ελπίσουμε ότι οι ζημιές που προκλήθηκαν από την κακοκαιρία δεν θα έχουν επιπτώσεις ούτε στην γεωργία ούτε στην τουριστική περίοδο. Ευχόμαστε σε όλους τους Κρητικούς η χαρά που γέννησαν οι προβλέψεις εμπειρογνομόνων οικονομολόγων για ανάκαμψη της Ελλάδας, να επεκταθεί σε όλη την χώρα, τα ευεργετικά αποτελέσματα να ξεχειλίσουν άφθονα προς τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα και να παρέχουν τελικά ένα όφελος σε όλους αυτούς που υπέφεραν από τα επιβεβλημένα καταναγκαστικά μέτρα.

Δ.Μ